

Po pošti prejemam:

za
sesto leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6 — h
mesec 2 — h

V upravitelstvu prejemam:

za
sesto leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1 — h

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnice in iskalce
sprejema upravitelstvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
niskih ulicah št. 2, 1, 17.

Izboja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 194.

V Ljubljani, v ponedeljek, 25. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Shod v Bršljinu pri Novem mestu.

V prijaznem Bršljinu takoj poleg Novoga mesta, kamor se rad hodi hladiti in krepiti meščan, je bil včeraj velik in krasen javen ljudski shod katol. polit. društva za novomeški okraj pri g. županu Dreniku. Prišlo je do 700 ljudi iz desetih župnij: Prečina, Novo mesto, Mirna peč, Ajdovec, Toplice, Vavta vas, Šmihel, Brusnice, Šempeter in Stopiče.

Gosp. Al. K o k a l j, kamnosek v Bršljinu, je zborovališče jako okusno priredil. Zastave so vihrale, in prišla je tudi slavna g o d b a meščanske garde.

Liberalci so hoteli narediti protidemonstracijo in shod razbiti, a ta namera se jim je strašno klaverno ponesrečila. Dr. Slanc je jahal dopoldne okoli Novoga mesta, pa ni nič prijahal. Opoldne so poslali oglednika-kolesarja, kateri se je pa sam tako prestrašil, da jo je odkuril nazaj. Vkljub temu je prišlo na shod nekaj golobradih ljudi, ki se jim je iz zagrizenih pogledov in neumnih medklincev poznalo, da so bravci »Slov. Naroda«. A ko jih je dr. Brejc predstavil ljudstvu v vsi njihovi modrosti, jim je pogum vpadel, in ko so jim še oče župan rekli: »Fantiči, tiho! Svinjake imam ravnokar prazne!« — je pa novomeški »liberalni inteligenci« vsa korajža pošla in so bili krotki do konca, samo držali so se kakor kislata Jera.

Predsedoval je g. Frančiš, vlado je zastopal g. gladni svetnik Friedrich.

G. deželni poslanec D u l a r je popisal, kako je prišlo v dež. zboru do obstrukcije. Naša stranka kot najmočnejša ni dobila pravice in dež. zbor se je hotel ravnati po pravilu: Liberalcem groš, klerikalcem knof! Tega nismo mogli pustiti, torej je bila naša dolžnost poseči po izrednem sredstvu.

Dr. Brejc je nato v krepkih besedah ožigosal nadutost liberalcev. Vzglede je vzel od navzočih »svobodomisleceva«. Dva ali trije mladi ljudje hočejo s svojimi predrznimi medklinci strahovati in vladati na stotine pametnega in zavednega ljudstva. Ravno tako je povsod, in ravno lib. napihjenost in prevzetnost je kriva tudi obstrukcije v dežel. zboru. A tisti čas, ko se je naša stranka ponižno klanjala krivici, je proč. Mi se zavemo svoje moči, kakor oni svoje napihjenosti. Dolej je bil boj pravzaprav samo od liberalne strani. A zdaj udrihamo tudi mi nazaj — in ljudstvo stoji na naši strani ter to odobrava. (Prav imate!)

S slepoto udarjeni.

Liberalci igrajo ulogo napihnjene žabe, ki misli, da je več kakor vol. Da bi obdržali popolno vlado v rokah, so se zvezali še z Nemci, a pri tem so se temeljito zmotili.

Razkoračil se je kranjski Pirc in rekel kmetom: Kogar Bog ljubi, tega tepe. A liberalcem se pa godi po drugem pregovoru: Kogar hoče Bog pogubiti, tega s slepoto udari! Oni niso videli, kaj se je godilo v deželi zadnja leta, niso videli, kako je organizacija katoliško-narodne stranke napredovala, niso videli naših shodov, niso videli naših društev. Še tega niso videli, da mi pri volitvah zmagujemo, oni pa nazadujejo. Niso videli, kako se je naša stranka prenovila v mladostno ljudsko stranko, in mislijo, da bodo vkljub vsemu temu še naprej pometali z nami. (Klici: Ne bodo ne!)

Enako vredni. — Skesani liberalci.

Mi ne poznamo več grajščakov kot višjih ljudi, liberalcev kot srednjih ljudi in klerikalcev kot uboge pare. Mi smo zastopniki ljudstva, in kot taki smo vsaj toliko vredni, kakor liberalci. (Klici: Še več?) Liberalci in grajščaki so zdaj nekaj poizkusili, česar ne bodo nikdar več. Rekli smo jim dovolj glasno: Mi zastopamo ljudstvo, in če zanje nič doseči ne moremo, nastukaj treba ni. Če pa nas ni, je vas še manj treba — in zato mora deželni zbor narazen, če nam ne ugodite. Politika boja mačke z mišjo je prenehala. (Dobro!)

Zdaj so si pa liberalci izmislili zvijačo z deželnimi podporami, češ: Mi ne bomo zdaj dajali deželnih podpor, in tega se bo ljudstvo tako ustrašilo, da bo odslej le liberalce volilo. (Nikdar ne!) A od povsod izvemo, da se podpore vendarle dele. Zakaj? Zato, ker prosijo tudi liberalci, in tem nočejo odreči liberalci podpor, so pa morali sami zavreči svoje načelo in deliti podpore vsem. To je bilo torej le prazno strasilo.

Liberalne nezaupnice.

Govornik nato omenja, kako smešno je liberalno početje z nezaupnicami. Da Jelovšek na Vrhniki da nezaupnico dr. Šusteršiču, je pač umljivo, ker je bil ta njegov protikandidat. Manj umljivo je pa, da učitelj dajejo nezaupnice svojemu tovarišu Jakliču. (Klici: Živio Jaklič!)

Nato omenja nezaupnico, katero je njemu dal dr. Tavčar v poljanski dolini. Dr. Tavčar ima dovolj časa doma na svojem posestvu. Tam se zbira okoli njega lačni dijaki in ker je on general liberalne armade, zahajajo k njemu nižji oficirji. Tako si lahko nabere nekaj kumpanov za majhen shed, posebno če si še naroči Pirc iz Kranja z njegovimi liberalci. A kaj pomeni nezaupnica dr. Tavčarjeva? Saj njega samega tam ne marajo. Bil je prej poslanec na Gorenjskem, a gorenjski zrak mu je postal preoster, potegnil se je iz tega volilnega okraja, ki mu je postajal vedno bolj neprijeten, in je šel na jug. Novomeščani so ga sprejeli pod streho. Kaj takega pač ne more motiti resnih mož. Naši volilci nam zaupajo, drugi naj reko, kar hočejo!

Razmerje do vlade.

Ko je baron Hein zaključil deželni zbor, je dobil od ministerskega predsednika nalogo, da stranke poravnava med seboj. Mi nismo v tem oziru še ničesa slišali. Če ni nič storil, je to njegova stvar. Saj imamo še dunajsko vlado nad seboj, katerej ne more biti vse eno, kaj se godi na Kranjskem. In slednjič imamo še državni zbor. Na Dunaju se bo odločilo, kdaj se skliče deželni zbor in kdaj ga skliče, ker mogoče je slednjič tudi to, da ga sedanji deželni predsednik ne skliče več.

Vlada dela na Kranjskem kakor mačeha, ki ima v hiši dvojne otroke. Na zunaj proti svetu se dela, kakor da je vsem enako pravična. Doma pa, kadar nihče od zunaj ne vidi, pa se pokaže razloček. Siba poje le po pastorki, a svojemu lastnemu otroku je dobra. Tako dela deželna vlada na Kranjskem. Posebno je to pokazala proti gospodarski organizaciji. Za vsako majhno pravico smo se morali pritoževati do najvišjih instanc.

Kakršna bo vlada do nas, taki bomo mi do nje: Če nam ona ne da pravice, potem od nas ne dobi prav ničesa — vsaj prihranimo deželi stroške za deželni zbor.

Ce pa hoče vlada delati z nami za kmečko korist, tedaj bo videla, da je katoliško-narodna stranka pripravljena za vsako koristno delo. (Živahno, dolgotrajno odobravanje.)

Liberalci in vera.

Gospod Smolnikar na to razlaga liberalne verske nazore. Svobodo zahtevajo, a le za greh in brezboštvo, vero pa blatijo in zasramujejo. Govornik se ozira na »Narodove« članke o »Rimskem klerikalizmu«, v katerih je liberalna stranka izpovedala svojo vero. Tu taje temeljne nauke krščanstva, presveto Trojico, angele, včlovečenje Kristusovo (klici: Sram jih bodi!) ter se še celo grdo norčujejo iz češčenja Matere Božje. (Klici: Sramota! Saj se ne bodo dolgo več norčevali!)

Sokriv pri tem je vsakdo, ki naročuje liberalne liste. Zato proč iz hiš z »Narodom« in »Rodoljubom«!

Črna zastava.

Ko so bili liberalni učitelji v Trstu, je omenil dr. Rybaš slovenske trobojnice. To je Tavčarja vzdignilo, da je vstal in rekel, da v slovenski trobojnici ni črne barve. A jaz pravim — končuje govornik — če zmaga pri nas dr. Tavčarjev liberalizem, potem bo slovenskemu ljudstvu vihrala ena edina zastava — črna pogrebna zastava narodne in gospodarske smrti!

»Farška stranka«.

Na to dr. Lampe omenja, da liberalci po krivici imenujejo katoliško-narodno stranko »farško« stranko, zakaj oni sami izkušajo na vse mogoče načine privabiti k sebi duhovnika. Seveda dobe samo take, ki — ne mašujejo in se duhovsko več ne nosijo. »Rodoljub« vedno piše čez duhovnika, a ravno za »Rodoljuba« so poiskali za urednika — duhovnika, kateri zdaj z brado in v svetni obleki hodi okoli in duhovske službe ne izpolnjuje. Razloček med »klerikalci« in liberalci je torej ta, da prvi drže z duhovniki, ki dolžnosti svojega stanu izpolnjujejo, drugi pa s tistimi, ki — ne mašujejo.

Kaj ima Novomesto od liberalizma!

Meščani so izvolili liberalca za poslanca v državni in deželni zbor. Ali je prišel kateri izmed obeh že poročat, kaj je storil koristnega za svoje volilce? Oba bi imela vendar povoda dovolj, da se pokažeta pred volilci. Dr. Tavčar je vse sile porabil v državnem zboru za boj proti »klerikalizmu«. Ali ima pa Novomesto kakšno korist od tega, če Tavčar napada škofa in naše poslance? (Klici: Nič!) Jaz mislim, da Novemu mestu ves boj proti »klerikalizmu« še ni očedil enega kanala. (Veselost.)

Za ljudske potrebe.

Govornik popisuje nato, koliko je kat. narodna stranka žrtvovala za organizacijo ljudstva. Sla je neustrašeno v boj proti oduševanju. Stranka ima edino ta namen, da osvobodi ljudstvo iz krempljev onih, ki ga sesajo, in v tem boju zmaguje, kar kažejo uspehi vsak dan.

Dalje je stranka izprevidela, da se mora ves zistem zastopstva v zbornicah izpremeniti, da pride kmet do pravice. Streti je treba pred vsem načelo, katero je posebno na Dolenjskem še zdaj zapustilo tako globoke sledi, da je grajščak več vreden, kakor drug človek. Statistika nam kaže, da veleposestvo na Kranjskem propada po številu, da pa njegova

politična moč raste. To je nenaravno razmerje, pod katerim trpi vsa dežela. Veleposestniška kurija je čisto umetno sestavljena. Ali ima tisti posestnik, ki je vpisan v deželni deski, zaradi tega kaj več vrednosti za splošnost, kakor oni, ki ni vpisan? Ali ima javnost dolžnost dajati še več moči onemu, ki je ima itak že dovolj, in jo še jemati onemu, ki jo potrebuje?

Glede ljudskih potreb stoji katoliško-narodna stranka na tem stališču, da se jim mora ugoditi, liberalni stranki so pa čisto druge stvari bolj pri srcu, in ona želi deželnega zbora samo zaradi podpore svojih lastnih interesov. Ako se torej izločijo ljudske koristi in se o njih takoj sklepa, bi bilo nam le všeč.

Slednjič pozivlje govornik, naj se ne-politična društva udeleže poučnega sestanka v Ljubljani o malem šmarnu, volilci pa naj pridejo mnogoštevilno na ljudski tabor.

Posl. Pfeifer.

na to pojasnjuje navzočim gospodarsko delo zadnjega zasedanja državnega zbora. Omenjal je: odpravo državnih mitnic, novi davek na vozne listke, kuhanje žganja, mejne zaprtije zaradi živinskih bolezni, vinsko klavzulo, streljanje proti toči, obrtne zadeve, olajšave vsled novega zakona o pristojbinah, o prebitkih iz osebne dohodnine, ki se nakažejo posameznim deželam, obenem pa odpiše 15 % pri zemljiškem, 12 % pa pri hišnem davku.

Slednjič sta bili soglasno sprejeti resoluciji: Javni ljudski shod katol. političnega društva v Bršljinu dne 24. avg.: 1. izreka popolno zaupanje poslancem katoliško-narodne stranke, 2. zahteva, da se izpremeni volilni red v smislu splošne in enake volilne pravice.

Shod v Horjulu.

Tisti vrhniški liberalci, ki so v nezaupnici dr. Šusteršiču izrekli obžalovanje, da je ljudstvo na Vrhniki izreklo zaupanje dr. Šusteršiču, bodo zopet imeli povod praskati se za ušesi. Včeraj se je vršil zopet sijajen shod v vrhniškem okraju. Iz okolice horjul-ske priokorakali so možje volilci v Horjul, bližnji vrhniški liberalci pa so ostali zopet skriti doma in prav so storili za se. Slišali bi, kaj so in kako misli ljudstvo o njih. Celo tisti vrhniški liberalni gostilničar, ki je te dni slovesno izjavljal, da morajo vrhniški liberalci »dr. Šusteršiča v mlako potunkati«, se ni nikjer pokazal.

Zborovali smo včeraj v Horjulu ob soglasnem navdušenju zavednih katoliško-narodnih mož, katerih se je zbralo nad 300. Govoril je na shodu državni poslanec gosp. dr. Šusteršič. Zahvalil se je najprej možem, da vedno tako krepko drže s katoliško-narodno stranko, in jih pozval, naj tudi v naprej složno ostanejo na tej poti. Govornik se je nato najprej bavil z najbolj perečim političnim vprašanjem, z avstro-ogrsko nagodbo in pojasnil

stališče katoliško-narodne stranke napram nagodbi.

Važno bo stališče združenega kluba jugoslovanskih poslancev v tej zadevi, ker bo vlada težko dobila večino. Kar se zgodi pri vsaki nagodbi, in zgodilo se bo skoro gotovo tudi sedaj, vlada se sedaj upira Ogrom, naposled bode pa odnehala in mi bomo morali plačevati za ogrsko prenapetost. Veliko vprašanje bode torej, kako stališče bode v tej zadevi zavzel naš klub. O

tom sta se nekako že izjavljala dva poslanca našega kluba. To je vse prazno. V klubu ni o tem še nobenega sklepa, noben torej ne more v imenu kluba že kaj izjavljati, njegovo mnenje ostane njegovo osebno mnenje. Toliko pa lahko rečem, kar se tiče katoliške stranke: Mi bomo to zadevo ločili. Pri carinskih tarifih bomo vse točke natančno razložili in pogledali in stavili si bomo samo eno vprašanje: Ali je stvar za kmeta koristna ali ne? Če je koristna, bomo dejali »da«, če ni, pa bomo rekli »ne«, in če se radi tega svet podere. Vestni zastopnik ljudstva ne more zavzeti drugega stališča, če po pravici zasluži častno ime ljudskega zastopnika.

Nove nagodbe še ne poznamo. Kadar nam bo predložena, vprašali se bomo istotako, kot pri carinskem tarifu. Z vsemi sredstvi se bomo bojevali proti krivici, ki bi se hotela napraviti ljudstvu. Nagodbo je nemogoče samostojno presojati brez ozira na kvoto. To je glavno vprašanje. Vlada je že določila kvotno razmerje. Stvar naposled mora tudi pred državni zbor. Zahtevali bomo, da se ob enem z nagodbo razpravlja tudi kvotno vprašanje. Mi pa moramo še nekaj vprašati: Če imamo do te vlade zaupanje, da ji to dovolimo? Kar se mene in katoliške stranke tiče, postopali bomo tako kot doslej. Kar je v korist našega kmeta, za to smo glasovali, kar je bilo proti kmetiskim težnjam, temu smo nasprotovali. Tako smo postopali popolnoma v nasprotju z našimi liberalci.

Deželni zbor. — Podpora gledališču. — Kaznovana »inteligenca.«

Soglasno so zborovalci odobrvali dr. Šusteršičevo zopetno izjavo, da je bolje, da ni takega deželnega zbora, kakor ga liberalci hočejo. Tako ne bo več, kakor hočejo liberalci! Ljudstva ne smemo izdajati in od pravic ne odnehati. Ostro je govornik prijel barona Heina, ki bi moral tako delati, da bi bila večina ljudstva z njim zadovoljna, a dela nasprotno. V največji zadregi so prišli sedaj liberalci ljudstvu pesek v oči metati. Upijejo, da ne bo podpor in mislijo, da bodo sedaj ljudje liberalce volili. (Klici: Nikdar!) Ljudstvo ne bo šlo za svojimi mesarji. Dež. odbor ima dovoljeno pobirati doklade, ako torej denarja ne da za namene, v katere ga pobira, pade krivda nanj. V prvi vrsti je ta denar namenjen, kakor ima dežel. odbor črno na belem, za kmetijske zadeve. Sedanj dež. odbor naj bo prepričan, da bomo takrat, ko mi dobimo v roke dež. odbor, gotovo natančno pregledali vse blagajne in tisti, katerim je sedaj odrekal podpore, dobe jih z obrestmi vred. Mi bomo liberalnim dež. odbornikom že pokazali, kadar nam zopet v roke pridejo. Za ljubljansko gledališče so dali podporo brez sklepa deželnega zbora, dasi sami pravijo, da ne smejo dati. Isti trije liberalni deželni odborniki pa so storili vnebovpijoče dejanje, da so odrekli podporo iz dežel. denarja poškodovanim po toči. (Silno ogorčenje.)

Kako dejanje so s tem deželni odborniki zakrivali. Mi bomo teh 6000 K, ki so jih dali za gledališče, od treh liberalnih dež. odbornikov nazaj zahtevali. Ako kmetje morajo sami plačevati, kadar se hočejo zabavati, naj to stori tudi liberalna inteligenca s svojim gledališčem. (Burno, dolgo časa trajajoče odobravanje.) Sedaj potrebujejo še podporo za gledališče, potrebujejo jo za »Glasbeno Matico« prede jim, nam pa ne. Tista liberalna »inteligenca«, ki je bila na znanem protestnem shodu, bode sedaj kaznovana.

»Liberalcem groš, klerikalcem knof«, je dejal dr. Tavčar. Sedaj po dveh letih je prišel to nekako jemati nazaj, a mi imamo priče, da je to res govoril, zapisano je to tudi v »Narodu«. Liberalcem bomo v bodoče še bolj, kakor doslej pregnali veselje do takih nečuvnih izjav o denarju, ki ni njihov in iz katerega so sami plačani.

»Škof naj pomaga«. — Konferenca strank.

Pred 14 dnevi je imel Tavčar shod v Poljanski dolini. Pametno je, da je prišel do besede. Dejal je, naj škof sedaj pomaga liberalcem iz zadrege, da bi imele vse tri stranke skupno posvetovanje, kako bi se red

napravil. In vendar Tavčarjev »Narod« piše, da se škof ne sme utikati v politiko, k večjemu, če hoče liberalcem pomagati. Vsak liberalen ničvrednež sme o politiki govoriti, samo duhovnik bi ne smel. Sedaj je pa na kratko škof dober, da bi jim škof pomagal proti meni, ker sem, kakor trdijo liberalci, jaz vsega kriv. Nato odgovorjam: Nam ni treba nobenega sestanka z onima dvema strankama, ne z slovensko liberalno, ne z nemško liberalno, mi nimamo mej seboj ničesar govoriti; nas ne zanima, kaj nam imajo povedati. Miru v deželi in dež. zboru ne bo toliko časa, dokler se bo proti ljudstvu delalo. V tistem hipu, ko pridejo na površje samo ljudske koristi, v tem hipu bo mir v deželnem zboru in v deželi. Toliko časa ne bo miru, dokler se liberalci ne izpreobrnejo, da bodo za ljudstvo delovali, da bo v deželnem zboru kranjskem ljudstvo imelo večino. Govornikovim izvajanjem za splošno volivno pravico so zborovalci glasno pritrdjevali. Tak deželni zbor, kakor je sedaj, dejal je govornik, je nemogoč, ali se razmere v njem temeljito spremenijo, ali ga pa ne bo. Sedaj ko se liberalci boje, da bi ne zmagala ljudska odločnost, so pričeli upiti, da bo silna škoda za kmeta, ako ni dež. zbora. Mi jih poznamo! 40 let so imeli večino in nemoteni so delovali v dež. zboru, a niso našli srca za kmeta. (Odobravanje.)

Vrhiška nezaupnica.

Kjer pride skupaj par liberalcev, sklepejo protest proti meni. Le pridno naj protestirajo proti meni, ker jim je to treba. Črno na belem jim dam, da ne bom odnehal, dokler se liberalna protiljudska gonja ne neha na Kranjskem. Vsak četr ure naj torej liberalci protestirajo proti meni! In tako so protestirali tudi vrhiški liberalci, ki so zapisali v svojem protestu, da se je po meni zlasti oškodilo kmetisko prebivalstvo.

Kako je neki to, da se nakrat Lenarčiču, Grudnu, Jelovšku in Marovtu tako smilijo kmetje? (Bučen smeh je govorniku pretrgal besedo. Kmetje so na glas vpili: »Saj jih poznamo, kakšni kmetjski prijatelji so to!) Vrhiški liberalci so izrekli obžalovanje tistim svojim soobčanom, ki so mi izrekli zaupanje. Kadar bode torej hoteli izreči meni zaupanje, vprašati bode morali Jelovška, kateremu lahko povem, da je z menoj katoliško-narodna stranka zadovoljna, z njim in liberalnim občinskim zastopom vrhiškim pa so Vrhičanje nezadovoljni. Nekateri, ki so podpisali vrhiški »protest«, sedaj itak izjavljajo, da niso vedeli, kaj so podpisali.

Govornik je nato drastično opisal, kako je sodnik Kobal svoj čas prosil, da je postal Jelovšek »katoliško-narodni« poslanec, osvetlil je v veliko zabavo navzočih razne nastope na »protestu« podpisanega dr. Marovta in drugih liberalcev. (Vsa ta pojasnila bo treba Vrhičanom na primeren način sporočiti. Videli bodo »protestlarje« v posebni luči. Kar so »protestlarji iskali, to naj dobó.)

Liberalni trgovci in graščaki.

Govornik je izjavil, da ima katoliško-narodna stranka pripravljenih za svoj boj še mnogo »patronov«. Liberalni trgovci naj si ne domišljajo, da stranka ni zmožna izvršiti sistematičnega bojkota, ako bi ga hotela. Liberalni graščaki naj tudi pomnijo, da so navezani na kmete. Če kmet ne gre k graščaku delat, od česa bo živel graščak? Kdo more kmeta siliti, da vzame kaj v najem od graščaka, kdo more kmeta siliti, da gre delat k graščaku, ki mu ne privoli političnih pravic (Klici: Lichtenberg!), saj kmetom itak samim primanjkuje moči za dela na polju.

Sklep.

Govornik je na to pozval zborovalce na ljudski tabor v »levov brlog«, ter je zaključil svoj govor s »Slava-klici« na cesarja, ker s tem, da stopamo v boj za ljudske pravice, koristimo tudi presvetlemu vladarju, ki želi imeti zadovoljne narode.

Č. g. župnik Barbo je nato predlagal zaupnico dr. Šusteršiču, kateri so se zborovalci odzvali s trikratnimi živahnimi »Živio-klici«. Dr. Šusteršič se je zahvalil in vprašal zborovalce, ako se strinjajo s postopanjem katoliško-narodne stranke in ako so pripravljeni vstrajati v

boju. »Da!« zagromele je soglasno. »Kaj en mož stojimo za Vami!« zatrjevali so zborovalci in na poziv se nihče ni oglasil proti. Ob slovesu so vrli tamburaši krepko udarili pesem na slavo domovine, zborovalci pa so se poslavljali od voditelja katoliško-narodne stranke z gromovitimi klici »Živio dr. Šusteršič!«

Skupne ministerske konference.

Dogovori o nagodbi ter carinskem tarifu mej avstrijskimi in ogrskimi ministri so tudi v soboto trajali celi dan, namreč od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne ter od 3. do 8. ure zvečer. Poleg obeh ministerskih predsednikov udeležila sta se jih zopet oba trgovinska, oba poljedelska, popoldne pa tudi oba finančna ministra, ki sta se dopoldne dogovarjala sama o raznih zadevah svojih resortnih zadev. Poleg ministrov so bili pri razgovoru tudi sedaj obestranski strokovni poročevalci. Po dovršenem delu so se naslednji umaknili in ministri so ostali še eno uro pri posvetovalni mizi. Zvečer so se ogrski ministri vrnili v Budimpešto, kamor jim bržkone še ta teden sledi avstrijski ministerski tovariši, da se ondi pogajanja nadaljujejo, ker se tudi v soboto še ni doseglo potrebno sporazumljenje.

O vseh konference zopet nihče ne vé kaj pozitivnega ali podrobnega. Iz raznih zasebnih krogov se javlja, da so se tudi sedaj zastopniki Ogrske najodločneje upirali zahtevam Avstrije, in okolnost, da se je že pred sobotno konferenco naglašalo, da ne pride še do potrebne edinosti, vzbuja malo nade na končno rešitev. Treba bo torej še silnih bojov, da se odstranijo še vse številne in velike težkoče in pride končno v nagodbenem vprašanju do potrebne edinosti.

Nasprotno se pa javlja, da sta se sporazumela mej seboj oba finančna ministra ter se dogovorila o transportnem in rentnem davku. — Ministerska predsednika se danes ali jutri zopet podasta v Iši, da poročata cesarju o zopetnem vseh. Nevspeh ima tudi ministerski predsednik dr. Koerber, a priznati se mu mora, da odločno vztraja na svojem avstrijskem stališču. To mu bo v marsičem olajšalo težavno delo v parlamentu.

Poročilo nemških konservativnih poslancev o štajerskem deželnem zboru.

Volivna borba za štajerski deželni zbor se pričinja že na vseh koncih in krajih. Vse stranke stopajo pred svoje volivce, da jim poročajo o doseženih uspehih v zadnjem zasedanju in si zagotovijo nadalje zaupanje svojih volivcev. Tudi nemška konservativna stranka stopa mej svoje somišljenike z obširnim poročilom, ki je objavila v včerajšnji številki graški »Volksblatt«. Poslanci te stranke, 12 po številu, v svojem poročilu obširno razpravljajo o vseh dogodkih zadnjega zasedanja ter obenem krepko osvetlijujejo »ljubezen« nemških nacionalcev in liberalcev do kmeta-trpina. V poročilu se govori o krivični sestavi deželnega zbora, deželnem hipotečnem zavodu, ljudskem šolstvu, lovskem ter poselskem zakonu, podpori graškemu gledališču, razdelitvi deželnih naklad, uravnavi rek itd. Posebno obširno se pa peča poročilo z volivno preosnovo, ki le po zaslugi konservativnih poslancev ni prodrla tako krivična, kot so jo želeli nemški liberalci in nacionalci. Poročilo se izjavlja za uvedbo četrte skupine po vzgledu državnega zbora ter direktne in tajne volitve. Ko poročilo še osvetli posebno »plodonosno« delovanje »kmetškega« poslanca barona Rokitskega, poziva v odločen in vztrajen boj po geslu: »Dajte Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, a tudi kmetu, kar je njegovega«.

Tiskovna »svoboda« pod Combesovo vlado.

Povodom gorostasnih silovitosti, ki jih vprizarja sedaj Combesova vlada v pokrajini Bretagne, kjer se z najkručejšo silo zatvarjajo kongregacijske šole, je poslal pariški »Figaro« svojega posebnega poročevalca, da bi list mogel z lica mesta podati obširno in avtentično poročilo. Dotično poročevalčevo brzojavko pa so poslali najprej v notranje ministerstvo. Tam so jo pa tako pristigli, da jo je mogel list objaviti le polovico. Resnice o dogodkih v Bretagne torej

ni mogoče zvedeti, kar je pač dokaz, da ima vlada dovolj povoda prikrivati svoja »lepa« dejanja. Socialisti so lahko ponosni na »svobodomiselnost« Combesovo ministerstvo.

Iz brzojavk.

Katoliški shod v Kraljevem gradu se je izvršil včeraj sijajno ob ogromni udeležbi. Liberalci so napram shodu demonstrirali s shodom, popoldne pa z demonstracijskim obhodom, ki se jim je pa popolno izjalovil. — Umetniška galerija v Pragi je osnovana sedaj za slikarstvo, plastiko in arhitekturo. Predsednik je grof Harrach, bivši minister dr. Bareuther podpredsednik, dr. Kramar predsednik češke, baron Wieser predsednik nemške sekcije kuratorija. — Vojno stanje v Južni Afriki se odpravi tekom enega tedna. — Nenadno v pokonjen je ravnatelj deželne učiteljske v St. Hipolitu, profesor pl. Muth. — Španska kraljico-mater Kristino je včeraj v Parizu sprejel predsednik Loubet. — Grški kralj Jurij je včeraj došel v Petrograd. — Črni kabinet v Budimpešti. Prve brzojavke slovaških voditeljev biskupu Strossmayerju ogrska vlada ni dovolila odposlati, češ da je panslavistiška. — Shod zastopnikov katoliških društev v Tridentu se vrši v dneh od 28. do 31. avgusta. Zastopanih bo 400 najrazličnejših društev in zvez laškega dela Tirol. Predsedoval mu bo mgr. Inama. — Katoliškega shoda v Mannheimu se udeleži samo iz porenske Pfalze 15.000 udeležnikov. Predsed. bo bržkone urednik »Köln. Volksz.« dr. Cardauns. — Deželno zbornice volitve na Nižjeavstrijskem se vrše v dneh mej 27. oktobrom in 3. novembrom. — Stranka bourboncev v Neaplju se je razdružila. Ostavko sta podala vojvoda della Torre in grof di Cessero. — Nemška armada in socialna demokracija. »Reichsanzeiger« objavlja naredbo vojnega ministra, ki vojaštvu prepoveduje vsako dotiko s soc. dem. ter branje in razširjanje takih časopisov in brošur. — Proti izseljevanju predloži hrvaška vlada saboru zakonski načrt. Osnovati namerava na Sušaku osrednjo pisarno. — Profesor Schell je umaknil svoja dela, ki so mu jih zavrgli v Rimu, in se podvrgel razsodbi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. avgusta.

Breve Njegove Svetosti papeža

Leona XIII., s katerim je sv. Oče razveselil vernike ljubljanske škofije, se glasi:

Leo PP. XIII. Venerabilis Frater, salutem et Apostolicam benedictionem. — De habitis in Dioecesi Labacensi solemnibus honoris et cultui Beati Ioachimi, cuius et appellamur nomine et patrocinio sustentamur, certiores Nos fecit Noster a Negotiis publicis Minister, cui actam splendide celebritatem significare properasti. Obsequium ac studium per te patefactum quam gratum Nobis acciderit et quam iucundum non est cur his aperiamus quibus perspectum probe et magnam Nos laetitiam percipere e devotis filiorum Nostorum voluntatibus. Quamobrem gratias vobis easque peramplas agere festinamus, libentique animo ex effuso omnium vestrum amore spem concipiendam arbitramur fore ut ad honorum exemplar et etiam informetur qui coniunctionem cum Petri Sede labefactare impie ac nefarie conantur. Testem interea benevolentiae Nostrae, auspiciemque divinarum munerum Benedictionem Apostolicam tum tibi tum fidelibus tuis universis peramanter in Domino impertimur.

Datum Romae apud S. Petrum die XIX. Augusti anno MCMII, Pontificatus Nostri XXV.

Leo PP. XIII. m. p.

Prevod slove: Papež Leon XIII. Častljivi brat, pozdrav in apostolski blagoslov. O svedanostih, ki so se vršile v ljubljanski škofiji na čast in posvečenje sv. Joahima, čegar ime nosimo in čegar varstvo nas podpira, Nam je sporočil Naš državni tajnik, kateremu si hitel naznaniti, kako sijajno se je slavnost izvršila. Onim, ki gotovo razumejo, da Nam napravljajo udanost naših zvestih sinov veliko veselje, ni potrebno še-le izražati, kako ljuba in prijetna Nam je po-

korščina in gorečnost, ki si jo Nam razodel. Zato se vam takoj kar najlepše zahvaljujemo, in navdaja Nas radostna misel, da šmerno iz ljubezni, ki jo vsi razodevate, zajemati upanje, da bo zgled dobrih poboljšal tudi tiste, ki skušajo brezbožno in pregrešno raztrgati zvezo s stolico sv. Petra. V znak Naše naklonjenosti in v poročstvo božjih darov pa prav radi podeljujemo tebi in vsem tvojim vernikom apostolski blagoslov.

V Rimu pri Sv. Petru, dne 19. avgusta 1902, v 25. letu Našega papeškega vladanja.

Leon XIII. s. r.

Intronizacija novega tržaškega škofa bo, kakor smo poročali, 31. t. m. Novi škof pojde v slavnostnem sprevodu iz cerkve Starega sv. Antona v stolno cerkev sv. Justa. Procesija se začne točno ob 8 uri. Slovenske bratovščine se procesije udeležijo v velikem številu.

V Rojan pri Trstu je prišel za duhovnega pomočnika č. g. Jakob Ukmar.

Iredenta. Ker ne morejo v Trstu svojega protiaustrijskega mišljenja dovolj jasno izražati zlasti zdaj, ko pride vladar k mornarici, so si pa privoščili tržaški »neodrešenci«, da so sporočili v italijanske liste v kraljestvu, da je bila ljudska slavnost v »Boschetu« klavarna vključb temu, da je prišel tja sam cesarski namestnik. — Silno napadajo italijanski listi škofa dr. Mahniča, ker vzdržuje privilegij slovenskega bogoslužja v svoji škofiji in ker je pustil celo v stolnici maševati staroslovensko. Občinski odbor na Krku se je takoj sešel k izredni seji, da protestira proti temu. Pritožba občinskega sveta gre do papeževega nuncijskega in do kongregacije svetih obredov. Tržaškemu »Piccolu« je to že vse premalo in hujska, da se morajo »še bolj energično« upreti Italijani. Kaj neki judu to mar? Saj on ne moli ne latinsko, ne staroslovensko. Mi mu puščamo njegovo hebrejščino, naj pusti on škofa, da uredi bogoslužje sami po potrebah!

„Divjega lovca“ uprizore 31. avgusta v Idriji.

Na žalostno goro nad Preserjem priredi prihodnjo angeljsko nedeljo, 31. avgusta, božjepotni izlet ljubljanske novoustanovljene slovenske moške Marijine družbe. Odhod v Preserje z jutranjim poštanim vlakom. Prva sv. maša bo ob 6. uri, druga slovesna z govorom pa ob 10. uri. Popoldne ob 2. uri večernice. Povratek v Ljubljano zvečer na voze ali pa po Ljubljani. V slučaju neugodnega vremena se izlet ne vrši. Tega romanja se lahko udeležijo tudi prijatelji družbe in sploh naši somišljeniki, želeli pa je, da se v svrhu naročila za obed in priprave potrebnih vozov vsaj do četrtka zvečer oglase v trafiki g. Brusa pred škofijo ali pa pri prodajalki v delavskem konsumnem društvu na Turjaškem trgu.

Umrla je v Svetinjah nadučiteljeva soproga gospa Marija Vavhnik, roj. Thaler. Umrl je v Zagrebu g. Josip Dražil, brat tuk. vodje mestne posredovalnice g. Ivana Dražila. — Umrl je zasebnik Mat. Hönnigmann.

Poraz liberalne stranke v Rihembergu. Liberalcem se je, kakor smo poročali, posrečilo z raznimi sredstvi zmagati pred meseci pri občinskih volitvah v Rihembergu. »Soča« je pisala v svoji številki od dne 10. jun. t. l. tako-le: »3., 4. in 7. t. m. so se vršile v občini Rihemberg-Brje občinske volitve, katere so končale tako, kakor smo pričakovali. Izvoljeni so v vseh treh razredih narodno-napredni možje. Tako je odklenkalov soboto klerikalcem v Rihembergu za vselej«. — Katoliško-narodni poslanci so liberalna sredstva primerno osvetlili in volitve so bile na žalost liberalcev — razveljavljene. Pretekli teden so se vršile v Rihembergu nove volitve. »Soča«, ki je upila: »Pri prihodnjih volitvah se spet vidimo, in takrat se pokaže, kako misli ljudstvo«, je sedaj korenito spoznala, kako misli ljudstvo. Liberalci so v vseh treh razredih sijajno propadli in v vseh treh razredih je prodrla protiliberalna stranka. S tem je tudi naša polemika, katero smo radi rihemberskih volitev imeli s »Sočo«, sredno končana.

Slavnost blagoslovljenja zastave vojaškega društva v Kranjski gori se

vrši v nedeljo dne 31. avgusta. Pokroviteljstvo je blagovolila prevzeti Nj. visokost gospa nadvojvodinja Elizabeta Marija Windischgrätz.

Na Jančnem obhajala se je dne 24. t. m. trojna slovesnost in sicer: rojstni dan Njegovega Apost. Veličanstva presvitlega cesarja Fran Jožefa I., evharistična slavnost v proslavo papeževega jubileja in blagoslovljenje novozidane kapele s kipom presv. Srca Jezusovega. Vsa slovesnost poveljevala se je tudi z gromovitim streljanjem topičev.

Z graškega vseučilišča se poroča, da je medicinska fakulteta na mesto umrlega profesorja dr. Jarischa predlagala tudi privatnega docenta dr. Ludovika Merka secundo et aequo loco.

Nesreča v Klosterneuburgu. V številki 193. omenjeni Alojzij Lukančič, ki se je ponesrečil v Klosterneuburgu na Donavi, ni iz Ptuja, ampak iz Fužin pri Zagradcu. Pomilovanja vredna sta pač oče in mati, ki sta že oba v letih in sta se zanašala na sinovo podporo.

Nesreča na vipavski železnici se je pripetila blizu železniške postaje v Prvačini. Vlak, sestojel iz dvanajst vagonov, v katerih vozijo pesek, je bil namenjen, da odrine v Gorico. Drugi vagoni so bili že prazni, le v zadnjem so še delali. Vlak bi moral stati na miru, dokler se vse delo ne skonča. Med vagoni se je nahajal delavec Andrej Petrevčič, 24 let star, menda iz Bukovice. Ko se je pa začel vlak nenadoma premikati, je streslo Petrevčiča, da je zgubil ravnotežje ter padel pod vlak. Sest vagonov mu je šlo čez nogo, potem še-le so ustavili vlak.

Ponesrečena ženska pri požaru. Požar je bil v soboto popoldne pri Kraju v vasi Rožnik pri Turjaku. Gorela je hiša in gospodarsko poslopje. Hoteli so rešiti iz ognja enega prašiča in teleta, katera sta pa le zgorela. Pri rešilnih delih se je pri tem Marija Jančar tako opekla, da je morala iti v ljubljansko deželno bolnico.

Nov judovski tempelj v Trstu. Tržaški židje imajo štiri sinagoge, in sicer v raznih hišah po starem mestu (v Ghettu). Zdaj nameravajo sezidati nov tempelj, v katerem bo stalo do 1500 oseb. V to svrhu so kupili zemljišče v ulici Stadion, in sicer ono velikansko zgradbo, ki je svoj čas služila za magazine propadli židovski trdnji Morpurgo. To poslopje bodo podrli in na njem sezidali dve hiši za stanovanja, obe na ulici Stadion, vmes obeh hiš odprejo novo ulico, v kateri bi bil vhod v sinagogo. Zgradba sinagoge bi bila dolga od nove ulice do ulice Crociera, a široka od polovice sedanjega poslopja do trga S. Francesco. Na samem trgu S. Francesco in ulici S. Francesco napravijo oratorij za kakih sto oseb, a poleg tega stan za čuvaja. Oratorij bode spojen s tempeljnjo, kateri se bode odpiral samo o velikih judovskih praznikih.

Dvoboj pred porotniki Radi dvoboja oziroma težke telesne poškodbe se bo moral zagovarjati 23. sept. pred celovškimi porotniki Siegfried Schwarz.

Samomor na pokopališču. Na celovškem pokopališču se je ustrelil 60letni bivši sodni sluga Alojzij Kometer, pristojen v Št. Rupert pri Celovcu.

K vojaškim vajam v okolici Celovca pridejo od 27. t. m. do 1. sept. štirje pešpolki in topničarji. Teh vojaških vaj se udeležijo tudi naš domači pešpolk št. 17.

Ljudsko šolo v Siški razširijo s prihodnjim šolskim letom v štirirazrednico.

Razpisana je služba učitelja laščine in francoščine na ljubljanski realki.

Lov za dezertarji. Od vojaških vaj pri Kočah je ušlo 5 vojakov našega domačega pešpolka. Orožniki so jih zasledili pri Radovljici. Dva dezertarja Fr. Lampeta in Jožefa Mavošiča so, kakor smo poročali, pripeljali v Ljubljano, trije dezertarji Selan, Rožanc in Zupan so pa ušli.

Aretirali so v petek v Zagrebu Mih. Kmetiča, ki je ponesrečil mariborskemu stavbeniku Glaserju svoto 800 K. Izročili ga bodo mariborskemu sodišču.

Tržaški veteranci in policija. Dne 17. t. m. je blagoslovilo, kot smo omenili, tržaško, pod pokroviteljstvom nadvojvode Frana Ferdinanda stoječe veteransko društvo, svojo novo zastavo. Tržaška policija je tedaj prepovedala obhod po mestu in sprejem gostov

ter sploh zelo črtala ostali vsposed. Kakor sedaj čujemo, so ravno valed tega mnogi državni uradniki vrnili vabila na slavnost. Kaj takega se le v Trstu more prigoditi avstr. veteranskemu društvu.

Okrajno sodišče v Marenbergu na cesarjev rojstni dan ni izobesilo zastave. Take so razmere!

Lug ga je umoril Iz Celovca se poroča, da je v bližini Celovca dva in pol letni sinček čevljarja Franka dobil slučajno v roke steklenico luga. Deček je polovico luga izpil in je valed tega še isti večer umrl v groznih bolečinah.

Morilec svoje žene posestnik Franco Frančič iz Rateža, ki je ušel v Ameriko, a so ga iz Amerike pripeljali nazaj, pride dne 5. in 6. septembra pred novomeške porotnike.

Na Zaplazu je bilo 22. t. m. nad 2000 romarjev.

Škofjeloška Čitalnica bo letos slovesno praznovala svojo 40letnico.

Strelna udarila v telefon. V sredo zvečer je močno divjala nevihta. V Kreuzbergerjevi elektrarni službujoči monter J. Fürst je stal pri odprtem telefonu, ko udari strelna vanj in ga omami. Nezvestnega so potem prenesli na stanovanje.

Ameriške novice. »Mir« v Pueblu je prišel izhajati v povečani obliki. Gospod Makso Bajec naznanja, da ni v nikaki zvezi več z listom. — Slovenska tiskarka Gdč. Jerica Jaklič začela se je učiti tiskarstva v tiskarni »Mirovi« v Pueblu. — Ponesrečen rojak. Iz Calumeta se poroča: Pretečeno soboto bil je rojak Matija M. Spehar hudo pobit v South Hecla rovu. Odpeljali so ga v bolnico Calumet & Hecla, kjer se sedaj nahaja v zelo kritičnem položaju. — Srce v ustih. V južni Coloradi se lastniki goveje živine in pa ovčarji strašno preganjajo. Nekega Meksikanca so našli te dni mrtvega na planjavi. Srce so mu izrezali ter ž njim zamašili usta. Grozno.

Ljubljanske novice.

Prva nedelja po vpeljavi nedeljskega počitka. Kdor je včeraj opazoval, kako se je v Ljubljani upoštevala dne 16. t. m. v dežel. zakoniku objavljena odredba o nedeljskem počitku v trgovini, mora se nehote vprašati, ali je odlok izšel radi tega, da se upošteva, ali radi tega, da se prezira. Prodajalnice ki ne prodajajo živil in ki bi po odredbi morale imeti popolni nedeljski počitek, bile so z malimi izjemami skoro vse odprte in prodaja živil, ki je sedaj v nedeljo dovoljena le do 10. ure popoldne, izvrševala se je do popoldne! Tega so v prvi vrsti krivi lastniki dotičnih trgovin, ki se radi neznatne koristi, ki jim jo dá odprta trgovina v nedeljo, niso ozirali na odredbo, nič manj pa ne zadeva krivda magistrata, ki mora poskrbeti, da se postava upošteva in naj se potem postopa tudi proti liberalnim strankarjem, ki imajo mnogo simpatij na magistratu. Res kričeče je, da ljudje (imen za sedaj še ne imenujemo), ki sami sede v postavodajalnih zbornicah, kakor n. pr. v trgovski zbornici, se sami ne ozirajo na odredbo in tako dajejo drugim slab vzgled. Ali res ne more magistrat postopati napram tako očitnemu kršenju postave? Tudi od gremijalnega zastopstva smo pričakovali, da takoj, ko je odlok o nedeljskem počitku izšel, pošlje okoliščino okoli trgovcev — saj mislimo, da živimo v pravni državi — in tako trgovce opozori, da se mora odlok upoštevati. Upamo, da gremijalni zastop to zamudo nemudoma popravi. Kar se tiče magistrata, pričakujemo, da bode proti vsem kršiteljem določenega nedeljskega počitka brezobzirno postopal in da bo, ako treba, odprte prodajalnice prihodnjo nedeljo s pomočjo stražnikov zaprl, dotične imejitelje odprtih trgovin pa kaznoval z znatnimi denarnimi globami. Končno bode še omenjeno, da na javnost ni napravilo prav nič dobrega utisa dejstvo, da je lokal »Ljubljanske kreditne banke« ostal odprt do okoli 11. ure, dočim je menjalnica firme I. C. Mayer bila zaprta. — Dodatno se nam poroča, da je »Kreditna banka« imela včeraj odprto radi obnega zbora pivovarne v Žalcu, ki je bil že poprej napovedan, da pa bo imela prihodnjo nedeljo svoje prostore že zaprte. Tako bode povsod!

Trgovsko podporno in bolniško društvo je imelo včeraj svoj občni zbor. Bolniško podporno je društvo v preteklem letu dalo v 187 slučajih. Društveno premoženje obeh sekcij znaša 226.899 K 16 v. Za računsko pregledovalce so bili soglasno izvoljeni gg. A. Ledenig, K. Klementschišch in Urban Zupanec.

Slike za umetniško razstavo v Ljubljani. Tržaški trgovec g. Fran Mirt odpošlje na umetniško razstavo v Ljubljani dve sliki. Ena teh je podoba pokojnega pesnika Koseskega, druga pa »Noč v Benetkah«, kateri je izdelal kot samouk.

Cirkus Enders priredi jutri zvečer ob 8. uri tu svojo prvo predstavo.

Poštni uslužbenec so včeraj slovesno proslavili cesarjev rojstni dan. Popoldne so prikorakali z godbo na čelu v cerkev sv. Jakoba, kjer so se udeležili sv. maše. Pozornost je vzbujalo lepo petje njihovega pevskega kluba. Popoldne so imeli veselico, pri kateri je bilo zbrano mnogobrojno občinstvo, ki je burno odobravalo lepe pesmi. Ob petju, godbi in drugih prireditvah je bila kaj prijetna zabava. Prirediteljem vsa čast!

Schumičeva afera. Iz Zigreba prihaja danes vest, da zaplenjeno blago še ni izročeno nazaj zagrebškemu trgovcu Kollmannu.

Vojaški vlak je včeraj vozil iz Maribora mimo Ljubljane v St. Peter.

V ljubljansko bolnico so pripeljali iz kamniške okolice 19 let starega Franca Potnika, ki si je pri rezanju stelje odtrgal tri prste.

Ljubljanski kreditni banki je ministerski predsednik dovolil ustanoviti akcijsko družbo »Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani«.

Na dražbi se bode prodala dne 6. septembra hiša št. 2 na Cesarja Jožefa trgu po zahtevi »Mestne hranilnice«.

Tatica iz Ljubljane na Dunaju. Na Dunaju so prijeli brezposelno dekle Angelo Löw iz Ljubljane, ki je dvanajstim malim deklicam pokradla uhanе. Pri tatici so dobili zapisnik, v katerem je zabeleževala vse tatvine.

Krvavi komar. Komarjevo nedeljo so včeraj mnogi ljubljanci praznovali v Siški. Semtertje je bilo prav živahno, pri Kankertu še preveč. Oadi so se stekli vojaki, pri Stajercu so se pa stekli hlapci, da je tekla kri. Komar je bil torej včeraj v Siški krvav.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. do 16. avgusta. Novorojencev 18. Umrlj 19. med njimi za jetiko 4. valed mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 14. Med njimi je tujecev 9, iz zavodov 11. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 1, za tifuzom 1.

Pretep pri mrliču. Pri Stružniku je umrla gostilničarka. Več trnovskih fantov je prišlo kropit. Naposled so pričeli piti ter so se končno spravili na čevljarja Antona Jerino, na delavca Franca Albrehta in na ključavničarja Jožefa Jakliča, katere so ranili. Ranjeni pravega storilca nebojjo izdati.

Stare ljubljanske znamenitosti v razvalinah. Danes so staro bivšo stražnico med licealnim poslopjem in Mahrovo hišo že skoro do tal podrli. Tudi del licealnega poslopja so že razkrili ter so ga pričeli podirati.

Književnost in umetnost.

Spomnite se besed, katere sem Vam govoril«.

Knjiga s tem naslovom je ravnokar izšla, 352 strani obsežna, v kateri so razni nagovori in pridige prevz. knezoškofa lavantinskega dr. Mihaela Napotnika. Krasno knjigo dobe v dar duhovniki lavantinske škofije.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Cesar je pomilostil radi umora 82letne vdove Heberhorst na vešala obsojenega motarskega vozača Jasipa Rauscherja v dosmrtno ječo. — Cela vas pogorela. V vasi Janoski na Ogrskem so v soboto po noči pogorela vsa poslopja. Tudi vsa žetev je uničena. — Obsodba radi nemirov v Lvovu v mesecu juniju je bila objavljena v soboto. Obsojenih je 25 obtožencev v strogi zapor od 1 tedna do 1 leta. 9 izmed njih je dobilo po pet mesecev. Ostale so oprostil. — Osem delavcev nevarno ranjenih radi nekega dekleta. Vogrski vasi Majlatfalva so se radi nekega dekleta zbili poljski delavci. Osem je nevarno ranjenih. — Roparski umor. Vdovo just. svet. Essner v Potsdamu so našli s prebito črepinjo v njeni vili. Brčkone se je izvršil roparski umor. — Razundveh hiš vse pogorelo je v vasi Kadele pri Plznu. Zažgali so otroci. V pol ure je ogenj vpepelil razundveh hiš vse vas s kapelico vred. — Velik požar v Milanu. V soboto je jelo goreti v Avenue Vigentia. Do večera je pogorela ena hiša, a ogenj še ni bil udušen ter se je prijel že drugih poslopij. — Javna igra v Belgiji prepovedana. Kralj je podpisal zakon, ki prepoveduje vsako javno igro za denar. — Profesor Virchow je zelo nevarno obolel. Vsak dan pričakuje smrti. — Zemlja se je uesedla v nekem kraju blizu Humotova na Češkem. Delavci na polju so opazili, ko se je zemlja jela pogrezati. Navstali sta dve 40 metrov dolgi, 8 metrov široki in do 5 m. globoki kotli. — Tri osebe ubila strela. V Semlinu je ubila strela mej vožnjo po Do-

navi hranilničnega uradnika Rakića, trgovskega uslužbenca Ivanovića in solistatorja Ivanovića. Prva dva sta bila takoj mrtva, tretji se je pa potopil z gorečim čolnom vred. — Papirnica pogorela. Velika Taškova papirnica v Trojbecku na Ruskem je popolno pogorela. — Nov izbruh Mont Peleea se je zgodil v četrtak. Parniki so morali hiteti, da pridejo daleč proč na morje, da so usli pepelnatemu dežju in neznosni vročini. — Nov Zolov roman »Verite« izide skoro v Aurori.

Društva.

(Občni zbor »Bralnega društva« v Vodmatu.) Včeraj popoldne ob 4. uri se je vršil prvi občni zbor novoustanovljenega bralnega društva v Vodmatu. Predsednik priprav. odbora g. L. Klun je otvoril občni zbor s pozdravom na navzoče ter jim je v daljšem govoru pojasnil namen društva, pozivljajoč jih, da vsak po svoji moči deluje v njegov prosih. Tajnik, gosp. Elsner poroča o delovanju pripravljalnega odbora. Prisostopilo je do sedaj 46 članov. Zahvalil se je g. predsedniku za njegov trud, brez katerega bi se društvo gotovo še ne bilo ustanovilo. Blagajnik, g. Breskvar poroča o društvenih dohodkih in troških, iz katerega poročila je razvidno, da je imelo društvo vsled nabave knjig in drugih potrebščin več izdatkov kot dohodkov. V odbor so bili izvoljeni sledeči: L. Klun, predsednik; J. Svetek, podpredsednik; J. Elsner, tajnik; F. Breskvar, blagajnik in Al. Trtnik, gospodar. V nadzorstvo sta bila izvol. J. Maček in J. Tejkal. Na predlog gospoda Breskvarja se je sklenilo, pristopiti k »slovenski krščanski socialni zvezi«. — Gostinčar je v daljšem govoru pojasnjeval pomen društvenega življenja za splošno izobrazbo ljudstva. Združevanje je nujno, ako se hoče doseči zboljševanje sedanjih družabnih razmer. Le naobražen in izvežban človek, ki je zmožen o raznih vprašanjih samostojno misliti, more tudi po pravi poti delovati za ljudsko izobrazbo. Namen naobraževanja s pripomočjo dobrega berila, predavanj, veselice itd., je tudi temu društvu, zato naj tudi vsak član skuša po svojih močeh pospeševati društveno delovanje. — Gospod Klun zaključil občni zbor s pozivom, naj člani radi pohajajo v lepe društvene prostore in se pridno poslužujejo časopisja in knjižnice. Časopisov ima društvo na razpolago 19. Društveni inventar: mize, stoli in omare so zelo lično izdelane ter hvalijo mizarskega mojstra g. Fajdiga, ki je tudi glede cene zelo soliden. Istotako so društveni prostori zelo primerni in lepi.

(Prostovoljno gasilno društvo v Rovtahn nad Logatcem) priredi tombolo v nedeljo dne 31. avgusta 1902 povodom blagoslovljenja nove gasilne šrambe in orodja. Vpored: 1. Blagoslovljenje gasilne šrambe in orodja. 2. Nagovor. 3. Tombola s 25 dobitki. Prvi glavni dobiček junica v vrednosti 60 kron, drugi dobiček kostrun itd. 4. Petje. Poje moški zbor »Planinski glas«. 5. Prosta zabava. — Začetek ob 3. uri popoldne. — Vstopnina prosta. — Čisti dohodek namenjen je v pokritje stavbenih stroškov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Buzet,*) 23. avg. Na občinskih volitvah enoglasno pridobili. V prvem razredu napestost velika. Zaradi navzočnosti vseh naših volivcev Italijani odstopili. Slava volivcem!

Dunaj, 25. avg. »Ekstrapost« javlja, da je pričel sedanje opozicijsko gibanje mej Čehi princ Schwarzenberg. Zvezal se je radi tega s Stranskim in je stopil tudi v zvezo z Jugoslovani.

Dunaj, 25. avgusta. Prihodnji mesec izide židovski dnevnik »Die Zeit« kot konkurenčno podjetje »Neue Freie Presse«. Kapitala je nabranega za to dva in pol milijona.

Dunaj, 25. avgusta. »Montagsblatt« pravi, da Körberju ne dela glavne skrbi avstro-ogrška nagodba, ampak češko vprašanje. Češko časopisje in merodajni češki politiki so vedno odločnejši za radikalni nastop. Čehi nameravajo nastopiti v jesenskem zasedanju drž. zbora z najradikalnejšimi obstrukijskimi sredstvi. Z ozirom na to je upoštevati vest, da Körber sploh ne bo sklical državnega zbora toliko časa, dokler se mu ne zagotovi mirno zasedanje za avstro-ogrsko nagodbo.

Praga, 25. avg. Poročilo, da namerava sin pokojnega ministerskega predsednika Taaffea izdati spomine svojega očeta, se dementira.

Gmunden, 25. avg. Tu je umrla po operaciji na oslabljenju vojvodinja Margareta Württemberska, nečakinja našega cesarja.

Kraljevi Gradec, 25. avg. Ob velikanski udeležbi tu zborujoči češki katoliški shod se je zaključil za govorom državnega poslanca dr. Hrubana. Hruban je v zaključnem govoru govoril o pomenu papeštva in povdarjal ljubezen sv. očeta do češkega naroda. Razpravljal je gibanje »Proč od Rima« in dejal, da ravno tudi politični moment zahteva, da Čehi kličejo: Tja k Rimu! Shod je brzojavno pozdravil sv. očeta in cesarja.

Lvov, 25. avg. Slavni poljski zgodovinski slikar Siemirowski je umrl.

Brno, 25. avg. Deželnozbornske volitve se bodo vršile začetkom meseca oktobra, oziroma meseca septembra.

Pariz, 25. avgusta. 90.000 šolskih otrok mora ostati brez šolskega pouka, ker so državne šole premajhne.

London, 25. avgusta. Na katedrali sv. Pavla so se pokazale nevarne razpoke.

Carigrad, 25. avg. Macedonski odbor se je zedinil z armenskim odborom za složno postopanje v Aziji in v Evropi.

Johannesburg, 25. avg. Včeraj je bil sklican shod, ki naj bi se posvetoval in sklepal o ustanovitvi reprezentativne politične zbornice, a je bil — preložen na nedoločen čas.

Sangaj, 25. avg. V provinci Hanaui so umorili dva angleška misijonarja.

Umrlí mo:

22. avgusta Ivana Strojnik, gostilničarka, 38 let, Konjušne ulice 13, pljučnica.

V hiralnici:

21. avgusta. Matevž Brežič, doinar, 76 let, ostarelost.

22. avgusta. Elizabeta Hribernik, gostija, 64 let, vsled raka. — Fran Kozjek, zasebnik, 55 let, vsled raka.

V bolnišnici:

18. avgusta. Lucija Gerčar, delavka, 65 let, ostarelost. — Fran Orešnik, tesar, 25 let, fractura complicata cranii congregatio cerebri.

19. avgusta. Jera Urbančič, delavčeva žena, 58 let, naduha. — Martin Lap, gostič, 63 let, srčna hiba. — Antonija Povirk, kajzarjeva žena, 38 let, jetika.

20. avgusta. Marija Kosec, solarica, 8 let, jetika. — Ana Semrajc, gostija, 68 let, ostarelost. — Josip Kikel, gostič, 29 let, naduha.

21. avgusta. Anton Klemen, posestnik, 50 let, abscessus cerebri.

22. avgusta. Helena Pečnik, gostija, 70 let, ostarelost.

Listnica uredništva:

Katoliško delavsko društvo na Jesenicah. Pripravljali odbor za shod nepolitičnih društev nam javlja, da vam je dvakrat poslal povabilo. Zgoditi sta se morala velečudna slučajja. Iste pritožbe čujemo od druge. Treba bo takim pojavom odločno stopiti na prste. Kakor se vidi, se vam bodo morale pošiljati na Jesenice rekomandirane pošiljke. Vprašajte takoj na pošti in nam poročajte!

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm						
Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
23	9. zveč.	739-7	14-6	sr. jvzh.	del. obl.	
24	7. zjut.	739-1	9-6	sl. jvzh.	meg'a	0-0
24	2. popol.	736-9	22-3	sr. jvzh.	jasno	
24	9. zveč.	736-8	16-6	sl. svzh.	jasno	
25	7. zjut.	738-8	10-4	brezv.	megla	0-0
25	2. popol.	734-7	24-8	sr. jug.	jasno	
Srednja temperatura sobote 15-7°, norm.: 18-1°.						
Srednja temperatura nedelje 15-8°, normale: 17-9°.						

*) Za sobotno številko prepozno došlo.

1001 1-1

Uršule Lazar

katera je v nedeljo dne 24. avgusta ob 1/3 3 ure popoldne po kratki mučni bolezni previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 64. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v torek dne 26. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k svetemu Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 24. avgusta 1902.

Zitne cene			
dne 23. avgusta 1902.			
(Termin.)			
Na dunajski borzi:			
Za 50 kilogramov.			
Pšenica za jesen	6-88	6-89	
Rž za spomlad	7-19	7-21	
„ jesen	6-15	6-17	
Koruzi za juli-avgust	5-45	5-46	
„ sept.-oktober	5-46	5-47	
Oves za jesen	5-70	5-71	
Na budimpeštanski borzi:			
Pšenica za oktober	6-62	6-63	
Pšenica za april	6-94	6-95	
Rž za oktober	5-84	5-85	
Rž za april	6-08	6-09	
Oves za oktober	5-38	5-39	
„ „ april	5-64	5-66	
Koruzi za maj (1903)	5-15	5-16	
(Efektiv.)			
Dunajski trg.			
Pšenica banaška	7-43	7-75	
„ južne tel.	7-25	7-60	
Rž	6-35	6-65	
ječmen	5-90	7-25	
„ ob Tisi	5-75	7-75	
Koruzi ogerska	5-35	5-60	
Čikvanti	8-20	6-50	
Oves srednji	7-40	7-55	
Fižol	—	—	

Dunajska borza	
dne 22. avgusta.	
Skupni državni dolg v notah	101-75
Skupni državni dolg v srebru	101-65
Avstrijska zlata renta 4%	121-55
Avstrijska kronska renta 4%	100-15
Ogerska zlata renta 4%	121-20
Ogerska kronska renta 4%	98-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1585-—
Kreditne delnice, 160 gl.	682-25
London vista	239-70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116-97
30 mark	23-40
20 frankov (napoleonidor)	19-08
Italijanski bankovci	94-35
2 kr. cekini	11-26

Še dobro ohranjen

klavir

tvrdke Max Schott, Dunaj, prodá po primerno nizki ceni

Stanislav Legat,

učitelj pri Sv. Gregorju, p. Ortnek na Kranjskem. 956 3-1

Spretni zastopniki se povsod srejmó!

Nad 300.000 v rabi.

Svetovnoznani

Nad 500 prvih odlk.

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posnemajo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par, pa tudi vsi drugi stroji in priprave za mlekarstvo.

Popolna naprava za led in hladenje za mlekarne, pivovarne, klavnice in mesnice, pa za čokoladnice, od 450 do 300.000 kalorij. Najcenejša in najpopolnejša hladilnica.

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI., Ganglbauerstrasse 29.

Podružnice: Budimpešta, V., Bathory utca 4; Praga, Petrova ulica 23-II.

Zaloga za južne dežele: v Gradcu, Annenstrasse 26.

Ceniki, podučne brošure, preračuni in načrti za mlekarne na razpolago. Seht se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se na strokovni list »Alfa-Mittheilungen« brezplačno.

Spretni zastopniki se povsod sprejmó!

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča:

Kratek poduk

o sv. zakonu.

Za slov. zaročence in zakonske sestavil

Jan. Zabukovec, župnik.

Cena trdovezani knjigi 70 v, po pošti 10 vinarjev več.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužničnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri trdkri BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 8 11-4

Iekarna Piccoli

„pri Angelu“ I. 2 (50-34)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli-ja

v Ljubljani.

Dobiva se v lekarnah

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Priznana najboljša oljnate barve

zmlete z naglo sušičem firnežem na najnovejših strojih, prekašajo vsako konkurenco po fiacosti, ki omogočajo z jako majhno množino porbarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, 770 19

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Ugodna priložnost

za oženjenega rokodelca, krojača, brivca, urarja, ali šiviljo, kjer se odda na račun stara, znana gostilna na Gorenjskem poleg farne cerkve in velike ceste.

Kje, pové upravnništvo „Slovenca“.

955 3-4

Nakup in prodaja

vrhovnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 92